

- reunește între copertele fiecărei culegeri informații esențiale și extinse din domeniul abordat, înlesnind astfel utilizatorului activitatea de cercetare, reducând semnificativ și eficient timpul dedicat acesteia;
- prezintă pachete de acte normative consolidate, atent selectate în vederea acoperirii domeniului vizat, îmbogățite cu note și referințe utile, structurate și evidențiate profesionist și menite a facilita înțelegerea voinței și a intențiilor legiuitorului (prin semnalarea și/sau prin prezentarea unor corelații ori a unor spețe relevante, în unele cazuri prin oferirea unor lămuriri punctuale etc.);
- este tipărită pe hârtie albă de calitate superioară, ideală pentru adnotările necesare în activitatea didactică și practică;
- seria PREMIUM din cadrul colecției PRO LEGE beneficiază de grafică și de cromatică speciale (în vederea unui plus de evidențiere a informațiilor-cheie), incluzând totodată un vast material informativ suplimentar (după caz, jurisprudență europeană, mai multă jurisprudență națională și mai multe legi conexe integrale sau în extras, varii adnotări etc.);
- fiecare culegere în parte constituie, practic, un instrument juridic complex, indispensabil activității de zi cu zi în cadrul domeniului căruia îi este dedicată și pe care îl reprezintă, organizând unitar informațiile necesare unei bune cunoașteri a domeniului respectiv.

COORDONAREA GENERALĂ a Colecției PRO LEGE este asigurată de consilier juridic Oliviu Crăznic. Așteptăm sugestiile și propunerile dvs. pe adresa prolege@universuljuridic.ro

UNIVERSUL JURIDIC SRL

București, Bd. Iuliu Maniu, nr. 7, Corp C, parter, Sector 6
telefon: 021.314.93.15; 0733.674.222; fax: 021.314.93.16

Codul civil și Codul de procedură civilă

**Ediția a 8-a,
rev.**

**Ediție îngrijită
de prof. univ. dr.
Dan Lupașcu**

Universul Juridic
București
-2022-

Respect pentru autorii noștri, respect pentru profesia aleasă!

Prezenta lucrare, în tot sau în parte, este purtătoare de drepturi de autor, aflate sub protecția Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe. Întrucât, în contemporaneitate, aceste drepturi sunt ignorate și încălcate într-o măsură alarmantă, în pofida sistemului valorilor și convențiilor sociale nescrise, a devenit necesară apărarea lor prin forța și sub sancțiunea legii.

UNIVERSUL JURIDIC SRL, titular al dreptului de autor asupra prezentei lucrări, precizează pentru cititorii săi:

- conform art. 196 din Legea nr. 8/1996, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă reproducerea, fără autorizarea sau consimțământul titularului drepturilor recunoscute de lege, a operelor purtătoare de drepturi de autor sau a produselor purtătoare de drepturi conexe;
- conform art. 14 din Legea nr. 8/1996, prin reproducere se înțelege realizarea, integrală sau parțială, a unei ori a mai multor copii ale unei opere, direct sau indirect, temporar ori permanent, prin orice mijloc și sub orice formă, inclusiv realizarea oricărei înregistrări sonore sau audiovizuale a unei opere, precum și stocarea permanentă ori temporară a acestora cu mijloace electronice.

Editura își rezervă dreptul de a acționa, prin mijloace legale și prin implicarea autorităților competente, în vederea protejării drepturilor patrimoniale de autor al căror deținător este în baza contractelor de editare.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României ROMÂNIA [Legislație]

Codul civil și Codul de procedură civilă. - Ed. a 8-a, rev. / îngrijită de
prof. univ. dr. Dan Lupașcu, - București : Universul Juridic, 2022

Index
ISBN 978-606-39-1124-8

I. Lupașcu, Dan (ed.)

34

Tehnoredactor: Marcela Radu
Copertă: Aurelian Leahu

Redacție:
tel.: 0732.320.666
e-mail: redactie@universuljuridic.ro

Distribuție:
tel.: 021.314.93.15
fax: 021.314.93.16
e-mail: distributie@universuljuridic.ro
editurauniversuljuridic.ro

 Editura Universul Juridic

 editura.universul.juridic

 Universul Juridic
Editura

Portal:
tel.: 0725.683.560
e-mail: portal@
universuljuridic.ro
universuljuridic.ro

 Universul Juridic

 Pro lege
Legislație și jurisprudență

 ujmagro
Editura

Librăria Ujmag:
tel.: 0733.673.555;
021.312.22.21
e-mail: comenzi@ujmag.ro

 ujmag.ro

 Ujmag.ro

CODUL CIVIL (LEGEA NR. 287/2009)¹⁾

Tabla de materii

Titlul preliminar. Despre legea civilă	(art. 1-24)	16
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 1-5)	16
Capitolul II. Aplicarea legii civile	(art. 6-8)	17
Capitolul III. Interpretarea și efectele legii civile	(art. 9-17)	18
Capitolul IV. Publicitatea drepturilor, a actelor și a faptelor juridice	(art. 18-24)	20

CARTEA I

Despre persoane	(art. 25-257)	22
------------------------------	---------------------	----

Titlul I. Dispoziții generale	(art. 25-33)	22
--	--------------------	----

Titlul II. Persoana fizică	(art. 34-103)	23
---	---------------------	----

Capitolul I. Capacitatea civilă a persoanei fizice	(art. 34-57)	23
---	--------------------	----

<i>Secțiunea 1. Capacitatea de folosință</i>	(art. 34-36)	23
--	--------------------	----

<i>Secțiunea a 2-a. Capacitatea de exercițiu</i>	(art. 37-48)	23
--	--------------------	----

<i>Secțiunea a 3-a. Declararea judecătorească a morții</i>	(art. 49-57)	25
--	--------------------	----

Capitolul II. Respectul datorat ființei umane și drepturilor ei inerente	(art. 58-81)	27
---	--------------------	----

<i>Secțiunea 1. Dispoziții comune</i>	(art. 58-60)	27
---	--------------------	----

<i>Secțiunea a 2-a. Drepturile la viață, la sănătate și la integritate ale persoanei fizice</i>	(art. 61-69)	27
---	--------------------	----

¹⁾ Rep. (M. Of. nr. 505 din 15 iulie 2011). Abreviere: NCC (N.r. Având în vedere răspândirea pe scară largă a abrevierii „NCC” pentru Noul Cod civil, precum și faptul că, prin utilizarea acesteia, se evită orice confuzie cu vechiul Cod civil, am decis păstrarea abrevierii respective în cadrul notelor). Cu modif. aduse prin:

• O.U.G. nr. 79/2011 pt. reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a NCC (M. Of. nr. 696 din 30 septembrie 2011);

• L. nr. 60/2012 priv. aprob. O.U.G. nr. 79/2011 pt. reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a NCC (M. Of. nr. 255 din 17 aprilie 2012);

• Rectif. în M. Of. nr. 246 din 29 aprilie 2013;

• L. nr. 138/2014 pt. modif. și compl. NCPC, precum și pt. modif. și compl. unor acte normative conexe (M. Of. nr. 753 din 16 octombrie 2014);

• O.U.G. nr. 1/2016 pt. modif. NCPC, precum și a unor acte normative conexe (M. Of. nr. 85 din 4 februarie 2016);

• L. nr. 17/2017 priv. aprobarea O.U.G. nr. 1/2016 (M. Of. nr. 196 din 21 martie 2017);

• D.C.C. nr. 534/2018 (M. Of. nr. 842 din 3 octombrie 2018);

• **L. nr. 140/2022** priv. unele măsuri de ocrotire pentru persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale și modif. și compl. unor acte normative (M. Of. nr. 500 din 20 mai 2022; intrată în vigoare la 90 de zile de la publ.): art. 41-44, 46, 48, 80, 92, 104, 106, 110, 111, 113, 114, 118, 119, 146, 164-177, 180, 182, 185, 211, 275, 276, 286, 293, 296, 299, 300, 337, 370, 371, 374, 375, 429, 430, 437, 463, 503, 507, 846, 848, 902, 1.080, 1.085, 1.144, 1.205, 1.263, 1.366, 1.372, 1.925, 1.938, 2.009, 2.016, 2.029¹-2.029¹⁰, 2.030, 2.031, 2.035, 2.063, 2.109.

Secțiunea a 3-a. Respectul vieții private și al demnității persoanei umane	(art. 70-77)	29
Secțiunea a 4-a. Respectul datorat persoanei și după decesul său	(art. 78-81)	41
Capitolul III. Identificarea persoanei fizice	(art. 82-103)	42
Secțiunea 1. Numele	(art. 82-85)	42
Secțiunea a 2-a. Domiciliul și reședința	(art. 86-97)	42
Secțiunea a 3-a. Actele de stare civilă	(art. 98-103)	44
Titlul III. Ocrotirea persoanei fizice	(art. 104-186)	45
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 104-109)	45
Capitolul II. Tutela minorului	(art. 110-163)	47
Secțiunea 1. Deschiderea tutelei	(art. 110-111)	47
Secțiunea a 2-a. Tutorele	(art. 112-123)	47
Secțiunea a 3-a. Consiliul de familie	(art. 124-132)	50
Secțiunea a 4-a. Exercițarea tutelei	(art. 133-150)	52
Secțiunea a 5-a. Controlul exercitării tutelei	(art. 151-155)	55
Secțiunea a 6-a. Încetarea tutelei	(art. 156-163)	56
Capitolul III. Ocrotirea majorului prin consiliere judiciară și tutelă specială	(art. 164-177)	57
Capitolul IV. Curatela	(art. 178-186)	62
Titlul IV. Persoana juridică	(art. 187-251)	63
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 187-193)	63
Capitolul II. Înființarea persoanei juridice	(art. 194-204)	64
Secțiunea 1. Dispoziții comune	(art. 194-195)	64
Secțiunea a 2-a. Nulitatea persoanei juridice	(art. 196-199)	64
Secțiunea a 3-a. Înregistrarea persoanei juridice	(art. 200-204)	65
Capitolul III. Capacitatea civilă a persoanei juridice	(art. 205-224)	66
Secțiunea 1. Capacitatea de folosință a persoanei juridice	(art. 205-208)	66
Secțiunea a 2-a. Capacitatea de exercițiu și funcționarea persoanei juridice	(art. 209-224)	67
Capitolul IV. Identificarea persoanei juridice	(art. 225-231)	70
Capitolul V. Reorganizarea persoanei juridice	(art. 232-243)	71
Capitolul VI. Încetarea persoanei juridice	(art. 244-251)	73
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 244)	73
Secțiunea a 2-a. Dizolvarea persoanei juridice	(art. 245-249)	73
Secțiunea a 3-a. Dispoziții speciale	(art. 250-251)	74
Titlul V. Apărarea drepturilor nepatrimoniale	(art. 252-257)	75
CARTEA a II-a		
Despre familie	(art. 258-534)	79
Titlul I. Dispoziții generale	(art. 258-265)	79
Titlul II. Căsătoria	(art. 266-404)	80
Capitolul I. Logodna	(art. 266-270)	80

Capitolul II. Încheierea căsătoriei	(art. 271-289)	81
Secțiunea 1. Condițiile de fond pentru încheierea căsătoriei	(art. 271-277)	81
Secțiunea a 2-a. Formalitățile pentru încheierea căsătoriei	(art. 278-289)	82
Capitolul III. Formalități ulterioare încheierii căsătoriei	(art. 290-292)	84
Capitolul IV. Nulitatea căsătoriei	(art. 293-306)	84
Secțiunea 1. Nulitatea absolută a căsătoriei	(art. 293-296)	84
Secțiunea a 2-a. Nulitatea relativă a căsătoriei	(art. 297-303)	85
Secțiunea a 3-a. Efectele nulității căsătoriei	(art. 304-306)	86
Capitolul V. Drepturile și îndatoririle personale ale soților	(art. 307-311)	87
Capitolul VI. Drepturile și obligațiile patrimoniale ale soților	(art. 312-372)	87
Secțiunea 1. Dispoziții comune	(art. 312-338)	87
Secțiunea a 2-a. Regimul comunității legale	(art. 339-359)	94
Secțiunea a 3-a. Regimul separației de bunuri	(art. 360-365)	97
Secțiunea a 4-a. Regimul comunității convenționale	(art. 366-368)	99
Secțiunea a 5-a. Modificarea regimului matrimonial	(art. 369-372)	99
Capitolul VII. Desfacerea căsătoriei	(art. 373-404)	100
Secțiunea 1. Cazurile de divorț	(art. 373-381)	100
Secțiunea a 2-a. Efectele divorțului	(art. 382-404)	108
Titlul III. Rudenia	(art. 405-482)	112
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 405-407)	112
Capitolul II. Filiația	(art. 408-450)	113
Secțiunea 1. Stabilirea filiației	(art. 408-440)	113
Secțiunea a 2-a. Reproducerea umană asistată medical cu terț donator	(art. 441-447)	118
Secțiunea a 3-a. Situația legală a copilului	(art. 448-450)	119
Capitolul III. Adopția	(art. 451-482)	119
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 451-454)	119
Secțiunea a 2-a. Condițiile de fond ale adopției	(art. 455-468)	120
Secțiunea a 3-a. Efectele adopției	(art. 469-474)	122
Secțiunea a 4-a. Încetarea adopției	(art. 475-482)	123
Titlul IV. Autoritatea părintească	(art. 483-512)	124
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 483-486)	124
Capitolul II. Drepturile și îndatoririle părintești	(art. 487-502)	125
Capitolul III. Exercițarea autorității părintești	(art. 503-507)	127
Capitolul IV. Decăderea din exercițiul drepturilor părintești	(art. 508-512)	128
Titlul V. Obligația de întreținere	(art. 513-534)	129
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 513-515)	129
Capitolul II. Persoanele între care există obligația de întreținere și ordinea în care aceasta se datorează	(art. 516-523)	129
Capitolul III. Condițiile obligației de întreținere	(art. 524-528)	130
Capitolul IV. Stabilirea și executarea obligației de întreținere	(art. 529-534)	131

CARTEA a III-a		
Despre bunuri	(art. 535-952)	133
Titlul I. Bunurile și drepturile reale în general	(art. 535-554)	133
Capitolul I. Despre bunuri în general	(art. 535-550)	133
Secțiunea 1. Despre distincția bunurilor	(art. 535-546)	133
Secțiunea a 2-a. Produsele bunurilor	(art. 547-550)	134
Capitolul II. Drepturile reale în general	(art. 551-554)	135
Titlul II. Proprietatea privată	(art. 555-692)	136
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 555-566)	136
Secțiunea 1. Conținutul, întinderea și stingerea dreptului de proprietate privată	(art. 555-562)	136
Secțiunea a 2-a. Apărarea dreptului de proprietate privată	(art. 563-566)	137
Capitolul II. Accesiunea	(art. 567-601)	138
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 567-568)	138
Secțiunea a 2-a. Accesiunea imobiliară naturală	(art. 569-576)	138
Secțiunea a 3-a. Accesiunea imobiliară artificială	(art. 577-597)	140
Secțiunea a 4-a. Accesiunea mobilă	(art. 598-601)	144
Capitolul III. Limitele juridice ale dreptului de proprietate privată	(art. 602-630)	145
Secțiunea 1. Limite legale	(art. 602-625)	145
Secțiunea a 2-a. Limite convenționale	(art. 626-629)	149
Secțiunea a 3-a. Limite judiciare	(art. 630)	150
Capitolul IV. Proprietatea comună	(art. 631-686)	150
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 631-633)	150
Secțiunea a 2-a. Coproprietatea obișnuită	(art. 634-645)	151
Secțiunea a 3-a. Coproprietatea forțată	(art. 646-666)	153
Secțiunea a 4-a. Proprietatea comună în devălmășie	(art. 667-668)	156
Secțiunea a 5-a. Partajul	(art. 669-686)	157
Capitolul V. Proprietatea periodică	(art. 687-692)	159
Titlul III. Dezmembrămintele dreptului de proprietate privată	(art. 693-772)	161
Capitolul I. Superficia	(art. 693-702)	161
Capitolul II. Uzufructul	(art. 703-748)	163
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 703-708)	163
Secțiunea a 2-a. Drepturile și obligațiile uzufructuarului și ale noului proprietar	(art. 709-745)	163
Secțiunea a 3-a. Stingerea uzufructului	(art. 746-748)	169
Capitolul III. Uzul și abitația	(art. 749-754)	169
Capitolul IV. Servituțile	(art. 755-772)	170
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 755-764)	170
Secțiunea a 2-a. Drepturile și obligațiile proprietarilor	(art. 765-769)	171
Secțiunea a 3-a. Stingerea servituților	(art. 770-772)	172
Titlul IV. Fiducia	(art. 773-791)	172

Titlul V. Administrarea bunurilor altuia	(art. 792-857)	177
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 792-794)	177
Capitolul II. Formele de administrare	(art. 795-801)	178
Secțiunea 1. Administrarea simplă	(art. 795-799)	178
Secțiunea a 2-a. Administrarea deplină	(art. 800-801)	178
Capitolul III. Regimul juridic al administrării	(art. 802-845)	179
Secțiunea 1. Obligațiile administratorului față de beneficiar	(art. 802-812)	179
Secțiunea a 2-a. Obligațiile administratorului și ale beneficiarului în raporturile cu terți	(art. 813-817)	180
Secțiunea a 3-a. Inventar, garanții și asigurare	(art. 818-824)	181
Secțiunea a 4-a. Administrarea colectivă și delegarea	(art. 825-830)	182
Secțiunea a 5-a. Plasamentele considerate sigure	(art. 831-836)	183
Secțiunea a 6-a. Repartiția profiturilor și a pierderilor	(art. 837-841)	184
Secțiunea a 7-a. Darea de seamă anuală	(art. 842-845)	185
Capitolul IV. Încetarea administrării	(art. 846-857)	186
Secțiunea 1. Cauzele de încetare	(art. 846-849)	186
Secțiunea a 2-a. Darea de seamă și predarea bunurilor	(art. 850-857)	187
Titlul VI. Proprietatea publică	(art. 858-875)	188
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 858-865)	188
Capitolul II. Drepturile reale corespunzătoare proprietății publice	(art. 866-875)	190
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 866)	190
Secțiunea a 2-a. Dreptul de administrare	(art. 867-870)	190
Secțiunea a 3-a. Dreptul de concesiune	(art. 871-873)	190
Secțiunea a 4-a. Dreptul de folosință cu titlu gratuit	(art. 874-875)	191
Titlul VII. Cartea funciară	(art. 876-915)	191
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 876-884)	191
Capitolul II. Înscrierea drepturilor tabulare	(art. 885-901)	193
Capitolul III. Notarea unor drepturi, fapte și raporturi juridice	(art. 902-906)	197
Capitolul IV. Rectificarea înscrierilor de carte funciară	(art. 907-915)	200
Titlul VIII. Posesia	(art. 916-952)	203
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 916-921)	203
Capitolul II. Viciile posesiei	(art. 922-927)	204
Capitolul III. Efectele posesiei	(art. 928-948)	205
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 928-929)	205
Secțiunea a 2-a. Uzucațiunea imobiliară	(art. 930-934)	205
Secțiunea a 3-a. Dobândirea proprietății mobiliare prin posesia de bună-credință	(art. 935-940)	206
Secțiunea a 4-a. Ocupațiunea	(art. 941-947)	207
Secțiunea a 5-a. Dobândirea fructelor prin posesia de bună-credință	(art. 948)	209
Capitolul IV. Acțiunile posesorii	(art. 949-952)	209

CARTEA a IV-a

Despre moștenire și liberalități	(art. 953-1.163).....	210
---	-----------------------	-----

Titlul I. Dispoziții referitoare la moștenire în general	(art. 953-962).....	210
---	---------------------	-----

Capitolul I. Dispoziții generale.....	(art. 953-956).....	210
---------------------------------------	---------------------	-----

Capitolul II. Condițiile generale ale dreptului de a moșteni.....	(art. 957-962).....	219
---	---------------------	-----

Titlul II. Moștenirea legală	(art. 963-983).....	221
---	---------------------	-----

Capitolul I. Dispoziții generale.....	(art. 963-964).....	221
---------------------------------------	---------------------	-----

Capitolul II. Reprezentarea succesorală.....	(art. 965-969).....	221
--	---------------------	-----

Capitolul III. Moștenitorii legali.....	(art. 970-983).....	222
---	---------------------	-----

Secțiunea 1. Soțul supraviețuitor.....	(art. 970-974).....	222
--	---------------------	-----

Secțiunea a 2-a. Descendenții defunctului.....	(art. 975).....	223
--	-----------------	-----

Secțiunea a 3-a. Ascendenții privilegiați și colaterali		
---	--	--

privilegiați.....	(art. 976-981).....	223
-------------------	---------------------	-----

Secțiunea a 4-a. Ascendenții ordinari.....	(art. 982).....	224
--	-----------------	-----

Secțiunea a 5-a. Colaterali ordinari.....	(art. 983).....	225
---	-----------------	-----

Titlul III. Liberalitățile	(art. 984-1.099).....	225
---	-----------------------	-----

Capitolul I. Dispoziții comune.....	(art. 984-1.010).....	225
-------------------------------------	-----------------------	-----

Secțiunea 1. Dispoziții preliminare.....	(art. 984-986).....	225
--	---------------------	-----

Secțiunea a 2-a. Capacitatea în materie de liberalități.....	(art. 987-992).....	225
--	---------------------	-----

Secțiunea a 3-a. Substituțiile fideicomisare.....	(art. 993-1.000).....	227
---	-----------------------	-----

Secțiunea a 4-a. Liberalitățile reziduale.....	(art. 1.001-1.005).....	228
--	-------------------------	-----

Secțiunea a 5-a. Revizuirea condițiilor și sarcinilor.....	(art. 1.006-1.008).....	228
--	-------------------------	-----

Secțiunea a 6-a. Dispoziții speciale.....	(art. 1.009-1.010).....	229
---	-------------------------	-----

Capitolul II. Donația.....	(art. 1.011-1.033).....	229
----------------------------	-------------------------	-----

Secțiunea 1. Încheierea contractului.....	(art. 1.011-1.016).....	229
---	-------------------------	-----

Secțiunea a 2-a. Efectele donației.....	(art. 1.017-1.019).....	230
---	-------------------------	-----

Secțiunea a 3-a. Revocarea donației.....	(art. 1.020-1.029).....	230
--	-------------------------	-----

Secțiunea a 4-a. Donațiile făcute viitorilor soți în		
--	--	--

vederea căsătoriei și donațiile între soți.....	(art. 1.030-1.033).....	232
---	-------------------------	-----

Capitolul III. Testamentul.....	(art. 1.034-1.085).....	232
---------------------------------	-------------------------	-----

Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	(art. 1.034-1.039).....	232
---------------------------------------	-------------------------	-----

Secțiunea a 2-a. Formele testamentului.....	(art. 1.040-1.050).....	233
---	-------------------------	-----

Secțiunea a 3-a. Revocarea voluntară a testamentului.....	(art. 1.051-1.053).....	237
---	-------------------------	-----

Secțiunea a 4-a. Legatul.....	(art. 1.054-1.073).....	237
-------------------------------	-------------------------	-----

Secțiunea a 5-a. Dezmoștenirea.....	(art. 1.074-1.076).....	240
-------------------------------------	-------------------------	-----

Secțiunea a 6-a. Execuțiunea testamentară.....	(art. 1.077-1.085).....	241
--	-------------------------	-----

Capitolul IV. Rezerva succesorală, cotitatea disponibilă		
--	--	--

și reducățiunea liberalităților excesive.....	(art. 1.086-1.099).....	243
---	-------------------------	-----

Secțiunea 1. Rezerva succesorală și cotitatea		
---	--	--

disponibilă.....	(art. 1.086-1.090).....	243
------------------	-------------------------	-----

Secțiunea a 2-a. Reducățiunea liberalităților excesive.....	(art. 1.091-1.099).....	243
---	-------------------------	-----

Titlul IV. Transmisiunea și partajul moștenirii	(art. 1.100-1.163).....	246
--	-------------------------	-----

Capitolul I. Transmisiunea moștenirii.....	(art. 1.100-1.134).....	246
--	-------------------------	-----

Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	(art. 1.100-1.105).....	246
---------------------------------------	-------------------------	-----

Secțiunea a 2-a. Acceptarea moștenirii.....	(art. 1.106-1.119).....	247
---	-------------------------	-----

Secțiunea a 3-a. Renunțarea la moștenire.....	(art. 1.120-1.224).....	250
---	-------------------------	-----

Secțiunea a 4-a. Sezina.....	(art. 1.125-1.129).....	250
------------------------------	-------------------------	-----

Secțiunea a 5-a. Petiția de ereditate.....	(art. 1.130-1.131).....	251
--	-------------------------	-----

Secțiunea a 6-a. Certificatul de moștenitor.....	(art. 1.132-1.134).....	251
--	-------------------------	-----

Capitolul II. Moștenirea vacantă.....	(art. 1.135-1.140).....	252
---------------------------------------	-------------------------	-----

Capitolul III. Amintirile de familie.....	(art. 1.141-1.142).....	253
---	-------------------------	-----

Capitolul IV. Partajul succesoral și raportul.....	(art. 1.143-1.163).....	253
--	-------------------------	-----

Secțiunea 1. Dispoziții generale referitoare la partajul		
--	--	--

succesoral.....	(art. 1.143-1.145).....	253
-----------------	-------------------------	-----

Secțiunea a 2-a. Raportul donațiilor.....	(art. 1.146-1.154).....	254
---	-------------------------	-----

Secțiunea a 3-a. Plata datorilor.....	(art. 1.155-1.159).....	256
---------------------------------------	-------------------------	-----

Secțiunea a 4-a. Partajul de ascendent.....	(art. 1.160-1.163).....	257
---	-------------------------	-----

CARTEA a V-a

Despre obligații	(art. 1.164-2.449).....	258
-------------------------------	-------------------------	-----

Titlul I. Dispoziții generale	(art. 1.164-1.165).....	258
--	-------------------------	-----

Titlul II. Izvoarele obligațiilor	(art. 1.166-1.395).....	258
--	-------------------------	-----

Capitolul I. Contractul.....	(art. 1.166-1.323).....	258
------------------------------	-------------------------	-----

Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	(art. 1.166-1.170).....	258
---------------------------------------	-------------------------	-----

Secțiunea a 2-a. Diferite categorii de contracte.....	(art. 1.171-1.177).....	259
---	-------------------------	-----

Secțiunea a 3-a. Încheierea contractului.....	(art. 1.178-1.245).....	259
---	-------------------------	-----

Secțiunea a 4-a. Nulitatea contractului.....	(art. 1.246-1.265).....	268
--	-------------------------	-----

Secțiunea a 5-a. Interpretarea contractului.....	(art. 1.266-1.269).....	271
--	-------------------------	-----

Secțiunea a 6-a. Efectele contractului.....	(art. 1.270-1.294).....	272
---	-------------------------	-----

Secțiunea a 7-a. Reprezentarea.....	(art. 1.295-1.314).....	277
-------------------------------------	-------------------------	-----

Secțiunea a 8-a. Cesiunea contractului.....	(art. 1.315-1.320).....	279
---	-------------------------	-----

Secțiunea a 9-a. Încetarea contractului.....	(art. 1.321-1.323).....	280
--	-------------------------	-----

Capitolul II. Actul juridic unilateral.....	(art. 1.324-1.329).....	281
---	-------------------------	-----

Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	(art. 1.324-1.326).....	281
---------------------------------------	-------------------------	-----

Secțiunea a 2-a. Actul unilateral ca izvor de obligații.....	(art. 1.327-1.329).....	282
--	-------------------------	-----

Capitolul III. Faptul juridic licit.....	(art. 1.330-1.348).....	282
--	-------------------------	-----

Secțiunea 1. Gestiunea de afaceri.....	(art. 1.330-1.340).....	282
--	-------------------------	-----

Secțiunea a 2-a. Plata nedatorată.....	(art. 1.341-1.344).....	284
--	-------------------------	-----

Secțiunea a 3-a. Îmbogățirea fără justă cauză.....	(art. 1.345-1.348).....	284
--	-------------------------	-----

Capitolul IV. Răspunderea civilă.....	(art. 1.349-1.395).....	285
---------------------------------------	-------------------------	-----

Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	(art. 1.349-1.350).....	285
---------------------------------------	-------------------------	-----

Secțiunea a 2-a. Cauze exoneratoare de răspundere.....	(art. 1.351-1.356).....	287
--	-------------------------	-----

Secțiunea a 3-a. Răspunderea pentru fapta proprie.....	(art. 1.357-1.371).....	288
--	-------------------------	-----

Secțiunea a 4-a. Răspunderea pentru fapta altuia.....	(art. 1.372-1.374).....	290
---	-------------------------	-----

Secțiunea a 5-a. Răspunderea pentru prejudiciul		
---	--	--

cauzat de animale sau de lucruri.....	(art. 1.375-1.380).....	290
---------------------------------------	-------------------------	-----

Secțiunea a 6-a. Repararea prejudiciului în cazul		
---	--	--

răspunderii delictuale.....	(art. 1.381-1.395).....	291
-----------------------------	-------------------------	-----

Titlul III. Modalitățile obligațiilor	(art. 1.396-1.420).....	294
--	-------------------------	-----

Capitolul I. Dispoziții generale.....	(art. 1.396-1.398).....	294
---------------------------------------	-------------------------	-----

Capitolul II. Condiția	(art. 1.399-1.410)	294
Capitolul III. Termenul	(art. 1.411-1.420)	296
Titlul IV. Obligațiile complexe	(art. 1.421-1.468)	297
Capitolul I. Obligațiile divizibile și obligațiile indivizibile	(art. 1.421-1.433)	297
Capitolul II. Obligațiile solidare	(art. 1.434-1.460)	299
Secțiunea 1. Obligațiile solidare între creditori	(art. 1.434-1.442)	299
Secțiunea a 2-a. Obligațiile solidare între debitori	(art. 1.443-1.460)	300
Capitolul III. Obligațiile alternative și facultative	(art. 1.461-1.468)	302
Secțiunea 1. Obligațiile alternative	(art. 1.461-1.467)	302
Secțiunea a 2-a. Obligațiile facultative	(art. 1.468)	303
Titlul V. Executarea obligațiilor	(art. 1.469-1.565)	303
Capitolul I. Plata	(art. 1.469-1.515)	303
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.469-1.471)	303
Secțiunea a 2-a. Subiectele plății	(art. 1.472-1.479)	304
Secțiunea a 3-a. Condițiile plății	(art. 1.480-1.498)	305
Secțiunea a 4-a. Dovada plății	(art. 1.499-1.505)	307
Secțiunea a 5-a. Imputația plății	(art. 1.506-1.509)	308
Secțiunea a 6-a. Punerea în întârziere a creditorului	(art. 1.510-1.515)	309
Capitolul II. Executarea silită a obligațiilor	(art. 1.516-1.557)	309
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.516-1.520)	309
Secțiunea a 2-a. Punerea în întârziere a debitorului	(art. 1.521-1.526)	310
Secțiunea a 3-a. Executarea silită în natură	(art. 1.527-1.529)	311
Secțiunea a 4-a. Executarea prin echivalent	(art. 1.530-1.548)	312
Secțiunea a 5-a. Rezoluțiunea, rezilierea și reducerea prestațiilor	(art. 1.549-1.554)	316
Secțiunea a 6-a. Cauze justificate de neexecutare a obligațiilor contractuale	(art. 1.555-1.557)	317
Capitolul III. Mijloacele de protecție a drepturilor creditorului	(art. 1.558-1.565)	317
Secțiunea 1. Măsurile conservatorii	(art. 1.558-1.559)	317
Secțiunea a 2-a. Acțiunea oblică	(art. 1.560-1.561)	318
Secțiunea a 3-a. Acțiunea revocatorie	(art. 1.562-1.565)	318
Titlul VI. Transmisiunea și transformarea obligațiilor	(art. 1.566-1.614)	319
Capitolul I. Cesiunea de creanță	(art. 1.566-1.592)	319
Secțiunea 1. Cesiunea de creanță în general	(art. 1.566-1.586)	319
Secțiunea a 2-a. Cesiunea unei creanțe constatate printr-un titlu nominativ, la ordin sau la purtător	(art. 1.587-1.592)	322
Capitolul II. Subrogația	(art. 1.593-1.598)	323
Capitolul III. Preluarea datoriei	(art. 1.599-1.608)	324
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.599-1.604)	324
Secțiunea a 2-a. Preluarea datoriei prin contract încheiat cu debitorul	(art. 1.605-1.608)	324
Capitolul IV. Novația	(art. 1.609-1.614)	325
Titlul VII. Stingerea obligațiilor	(art. 1.615-1.634)	326
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 1.615)	326

Capitolul II. Compensația	(art. 1.616-1.623)	326
Capitolul III. Confuziunea	(art. 1.624-1.628)	327
Capitolul IV. Remiterea de datorie	(art. 1.629-1.633)	328
Capitolul V. Imposibilitatea fortuită de executare	(art. 1.634)	328
Titlul VIII. Restituirea prestațiilor	(art. 1.635-1.649)	329
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 1.635-1.638)	329
Capitolul II. Modalitățile de restituire	(art. 1.639-1.647)	329
Capitolul III. Efectele restituirii față de terți	(art. 1.648-1.649)	331
Titlul IX. Diferite contracte speciale	(art. 1.650-2.278)	331
Capitolul I. Contractul de vânzare	(art. 1.650-1.762)	331
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.650-1.740)	331
Secțiunea a 2-a. Vânzarea bunurilor imobile	(art. 1.741-1.746)	345
Secțiunea a 3-a. Vânzarea moștenirii	(art. 1.747-1.754)	346
Secțiunea a 4-a. Alte varietăți de vânzare	(art. 1.755-1.762)	347
Capitolul II. Contractul de schimb	(art. 1.763-1.765)	349
Capitolul III. Contractul de furnizare	(art. 1.766-1.771)	349
Capitolul IV. Contractul de report	(art. 1.772-1.776)	350
Capitolul V. Contractul de locațiune	(art. 1.777-1.850)	351
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.777-1.823)	351
Secțiunea a 2-a. Reguli particulare în materia închirierii locuințelor	(art. 1.824-1.835)	358
Secțiunea a 3-a. Reguli particulare în materia arendării	(art. 1.836-1.850)	360
Capitolul VI. Contractul de antrepriză	(art. 1.851-1.880)	362
Secțiunea 1. Reguli comune privind contractul de antrepriză	(art. 1.851-1.873)	362
Secțiunea a 2-a. Contractul de antrepriză pentru lucrări de construcții	(art. 1.874-1.880)	366
Capitolul VII. Contractul de societate	(art. 1.881-1.954)	367
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.881-1.889)	367
Secțiunea a 2-a. Societatea simplă	(art. 1.890-1.948)	370
Secțiunea a 3-a. Asocierea în participație	(art. 1.949-1.954)	380
Capitolul VIII. Contractul de transport	(art. 1.955-2.008)	380
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 1.955-1.960)	380
Secțiunea a 2-a. Contractul de transport de bunuri	(art. 1.961-2.001)	381
Secțiunea a 3-a. Contractul de transport de persoane și bagaje	(art. 2.002-2.008)	389
Capitolul IX. Contractul de mandat	(art. 2.009-2.071)	390
Secțiunea 1. Dispoziții comune	(art. 2.009-2.012)	390
Secțiunea a 2-a. Mandatul cu reprezentare	(art. 2.013-2.038)	391
Secțiunea a 3-a. Mandatul fără reprezentare	(art. 2.039-2.071)	397
Capitolul X. Contractul de agenție	(art. 2.072-2.095)	403
Capitolul XI. Contractul de intermediere	(art. 2.096-2.102)	408
Capitolul XII. Contractul de depozit	(art. 2.103-2.143)	409
Secțiunea 1. Reguli comune privind contractul de depozit	(art. 2.103-2.123)	409
Secțiunea a 2-a. Depozitul necesar	(art. 2.124-2.126)	412

Secțiunea a 3-a. Depozitul hotelier.....	(art. 2.127-2.137).....	413
Secțiunea a 4-a. Sechestrul convențional.....	(art. 2.138-2.143).....	414
Capitolul XIII. Contractul de împrumut.....	(art. 2.144-2.170).....	415
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	(art. 2.144-2.145).....	415
Secțiunea a 2-a. Împrumutul de folosință.....	(art. 2.146-2.157).....	415
Secțiunea a 3-a. Împrumutul de consumație.....	(art. 2.158-2.170).....	417
Capitolul XIV. Contractul de cont curent.....	(art. 2.171-2.183).....	418
Capitolul XV. Contul bancar curent și alte contracte bancare.....	(art. 2.184-2.198).....	420
Secțiunea 1. Contul bancar curent.....	(art. 2.184-2.190).....	420
Secțiunea a 2-a. Depozitul bancar.....	(art. 2.191-2.192).....	421
Secțiunea a 3-a. Facilitatea de credit.....	(art. 2.193-2.195).....	422
Secțiunea a 4-a. Închirierea casetelor de valori.....	(art. 2.196-2.198).....	422
Capitolul XVI. Contractul de asigurare.....	(art. 2.199-2.241).....	423
Secțiunea 1. Dispoziții comune.....	(art. 2.199-2.213).....	423
Secțiunea a 2-a. Asigurarea de bunuri.....	(art. 2.214-2.220).....	426
Secțiunea a 3-a. Asigurările de credite și garanții și asigurările de pierderi financiare.....	(art. 2.221-2.222).....	427
Secțiunea a 4-a. Asigurarea de răspundere civilă.....	(art. 2.223-2.226).....	427
Secțiunea a 5-a. Asigurarea de persoane.....	(art. 2.227-2.238).....	429
Secțiunea a 6-a. Coasigurarea, reasigurarea și retrocesiunea.....	(art. 2.239-2.241).....	431
Capitolul XVII. Contractul de rentă viageră.....	(art. 2.242-2.253).....	432
Capitolul XVIII. Contractul de întreținere.....	(art. 2.254-2.263).....	433
Capitolul XIX. Jocul și pariul.....	(art. 2.264-2.266).....	435
Capitolul XX. Tranzacția.....	(art. 2.267-2.278).....	435
Titlul X. Garanțiile personale	(art. 2.279-2.322).....	437
Capitolul I. Dispoziții generale.....	(art. 2.279).....	437
Capitolul II. Fideiusiunea.....	(art. 2.280-2.320).....	437
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	(art. 2.280-2.292).....	437
Secțiunea a 2-a. Efectele fideiusiunii.....	(art. 2.293-2.313).....	438
Secțiunea a 3-a. Încetarea fideiusiunii.....	(art. 2.314-2.320).....	440
Capitolul III. Garanțiile autonome.....	(art. 2.321-2.322).....	441
Titlul XI. Privilegiile și garanțiile reale	(art. 2.323-2.499).....	442
Capitolul I. Dispoziții generale.....	(art. 2.323-2.332).....	442
Capitolul II. Privilegiile.....	(art. 2.333-2.342).....	444
Secțiunea 1. Dispoziții comune.....	(art. 2.333-2.337).....	444
Secțiunea a 2-a. Privilegiile generale și privilegiile speciale.....	(art. 2.338-2.341).....	445
Secțiunea a 3-a. Concursul privilegiilor între ele și concursul dintre privilegii și ipotecă.....	(art. 2.342).....	445
Capitolul III. Ipoteca.....	(art. 2.343-2.428).....	446
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	(art. 2.343-2.376).....	446
Secțiunea a 2-a. Ipoteca imobiliară.....	(art. 2.377-2.386).....	450
Secțiunea a 3-a. Ipoteca mobilă.....	(art. 2.387-2.419).....	452
Secțiunea a 4-a. Concursul între creditorii ipotecari.....	(art. 2.420-2.427).....	458

Secțiunea a 5-a. Stingerea ipotecilor.....	(art. 2.428).....	460
Capitolul IV. Executarea ipotecii.....	(art. 2.429-2.479).....	460
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	(art. 2.429-2.434).....	460
Secțiunea a 2-a. Executarea ipotecii mobiliare.....	(art. 2.435-2.477).....	461
Secțiunea a 3-a. Executarea ipotecilor imobiliare.....	(art. 2.478-2.479).....	468
Capitolul V. Gajul.....	(art. 2.480-2.494).....	469
Secțiunea 1. Constituirea gajului.....	(art. 2.480-2.486).....	469
Secțiunea a 2-a. Drepturile și obligațiile creditorului gajist.....	(art. 2.487-2.494).....	470
Capitolul VI. Dreptul de retenție.....	(art. 2.495-2.499).....	471

CARTEA a VI-a

Despre prescripția extinctivă, decădere și calculul termenelor.....

	(art. 2.500-2.556)	472
Titlul I. Prescripția extinctivă	(art. 2.500-2.544)	472
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 2.500-2.516)	472
Capitolul II. Termenul prescripției extinctive	(art. 2.517-2.522)	475
Capitolul III. Cursul prescripției extinctive	(art. 2.523-2.543)	476
Secțiunea 1. Începutul prescripției extinctive	(art. 2.523-2.531)	476
Secțiunea a 2-a. Suspendarea prescripției extinctive	(art. 2.532-2.536)	478
Secțiunea a 3-a. Întreruperea prescripției extinctive	(art. 2.537-2.543)	479
Capitolul IV. Împlinirea prescripției	(art. 2.544)	481

Titlul II. Regimul general al termenelor de decădere.....

Titlul III. Calculul termenelor.....

CARTEA a VII-a

Dispoziții de drept internațional privat.....

Titlul I. Dispoziții generale.....

Titlul II. Conflicte de legi.....

Capitolul I. Persoane.....	(art. 2.572-2.584).....	487
Secțiunea 1. Persoana fizică.....	(art. 2.572-2.579).....	487
Secțiunea a 2-a. Persoana juridică.....	(art. 2.580-2.584).....	488
Capitolul II. Familia.....	(art. 2.585-2.612).....	489
Secțiunea 1. Căsătoria.....	(art. 2.585-2.602).....	489
Secțiunea a 2-a. Filiația.....	(art. 2.603-2.610).....	492
Secțiunea a 3-a. Autoritatea părintească. Protecția copiilor.....	(art. 2.611).....	493
Secțiunea a 4-a. Obligația de întreținere.....	(art. 2.612).....	494
Capitolul III. Bunurile.....	(art. 2.613-2.632).....	494
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	(art. 2.613-2.616).....	494
Secțiunea a 2-a. Bunurile mobile corporale.....	(art. 2.617-2.619).....	494
Secțiunea a 3-a. Mijloacele de transport.....	(art. 2.620-2.621).....	495
Secțiunea a 4-a. Titlurile de valoare.....	(art. 2.622-2.623).....	495
Secțiunea a 5-a. Bunurile incorporeale.....	(art. 2.624-2.625).....	496

Secțiunea a 6-a. Formele de publicitate	(art. 2.626)	496
Secțiunea a 7-a. Ipotecile mobiliare	(art. 2.627-2.632)	496
Capitolul IV. Moștenirea	(art. 2.633-2.636)	497
Capitolul V. Actul juridic	(art. 2.637-2.639)	498
Capitolul VI. Obligațiile	(art. 2.640-2.646)	499
Capitolul VII. Cambia, biletul la ordin și cecul	(art. 2.647-2.658)	500
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 2.647-2.650)	500
Secțiunea a 2-a. Cambia și biletul la ordin	(art. 2.651-2.654)	501
Secțiunea a 3-a. Cecul	(art. 2.655-2.658)	501
Capitolul VIII. Fiducia	(art. 2.659-2.662)	502
Capitolul IX. Prescripția extinctivă	(art. 2.663)	502
Dispoziții finale	(art. 2.664)	503

Titlul preliminar Despre legea civilă

Capitolul I Dispoziții generale

Art. 1. Izvoarele dreptului civil. (1) Sunt izvoare ale dreptului civil legea, uzanțele și principiile generale ale dreptului.

(2) În cazurile neprevăzute de lege se aplică uzanțele, iar în lipsa acestora, dispozițiile legale privitoare la situații asemănătoare, iar când nu există asemenea dispoziții, principiile generale ale dreptului.

(3) În materiile reglementate prin lege, uzanțele se aplică numai în măsura în care legea trimite în mod expres la acestea.

(4) Numai uzanțele conforme ordinii publice și bunelor moravuri sunt recunoscute ca izvoare de drept.

(5) Partea interesată trebuie să facă dovada existenței și a conținutului uzanțelor. Uzanțele publicate în culegeri elaborate de către entitățile sau organismele autorizate în domeniu se prezumă că există, până la proba contrară.

(6) În sensul prezentului cod, prin uzanțe se înțelege obiceiul (cutuma) și uzurile profesionale.

Art. 2. Obiectul și conținutul Codului civil. (1) Dispozițiile prezentului cod reglementează raporturile patrimoniale și nepatrimoniale dintre persoane, ca subiecte de drept civil.

(2) Prezentul cod este alcătuit dintr-un ansamblu de reguli care constituie dreptul comun pentru toate domeniile la care se referă litera sau spiritul dispozițiilor sale.

Art. 3. Aplicarea generală a Codului civil. (1) Dispozițiile prezentului cod se aplică și raporturilor dintre profesioniști, precum și raporturilor dintre aceștia și orice alte subiecte de drept civil.

(2) Sunt considerați profesioniști toți cei care exploatează o întreprindere.

(3) Constituie exploatarea unei întreprinderi exercitarea sistematică, de către una sau mai multe persoane, a unei activități organizate ce constă în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii, indiferent dacă are sau nu un scop lucrativ.

• **LPA (L. nr. 71/2011 – M. Of. nr. 409 din 10 iunie 2011; cu modif. ult.), Art. 8.** (1) Noțiunea de «profesionist» prevăz. la art. 3 NCC include categoriile de comerciant, întreprinzător, operator economic, precum și orice alte persoane autorizate să desfășoare activități economice sau profesionale, astfel cum aceste noțiuni sunt prevăzute de lege, la data intrării în vigoare a NCC.

Art. 4. Aplicarea prioritară a tratatelor internaționale privind drepturile omului. (1) În materiile reglementate de prezentul cod, dispozițiile privind drepturile și libertățile persoanelor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Constituția, Declarația Universală a Drepturilor Omului, pactele și celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și prezentul cod, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care prezentul cod conține dispoziții mai favorabile.

Art. 5. Aplicarea prioritară a dreptului Uniunii Europene. În materiile reglementate de prezentul cod, normele dreptului Uniunii Europene se aplică în mod prioritar, indiferent de calitatea sau statutul părților.

Capitolul II Aplicarea legii civile

Art. 6. Aplicarea în timp a legii civile. (1) Legea civilă este aplicabilă cât timp este în vigoare. Aceasta nu are putere retroactivă.

(2) Actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a legii noi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor.

(3) Actele juridice nule, anulabile sau afectate de alte cauze de ineficacitate la data intrării în vigoare a legii noi sunt supuse dispozițiilor legii vechi, neputând fi considerate valabile ori, după caz, eficace potrivit dispozițiilor legii noi.

(4) Prescripțiile, decăderile și uzucapiunile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a legii noi sunt în întregime supuse dispozițiilor legale care le-au instituit.

(5) Dispozițiile legii noi se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare.

(6) Dispozițiile legii noi sunt de asemenea aplicabile și efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acesteia, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, și din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a legii noi.

• **LPA. Art. 3.** Actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a NCC nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor. **Art. 4.** La data intrării în vigoare a NCC, actele juridice nule, anulabile sau afectate de alte cauze de ineficacitate, prevăz. de CC 1864, precum și de alte acte normative, rămân supuse disp. legii vechi, neputând fi considerate valabile ori, după caz, eficace potrivit NCC sau disp. prezentei L. **Art. 5.** (1) NCC se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare. (2) Disp. NCC sunt aplicabile și efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acesteia, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, și din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a NCC.

• **RIL. Dec. ICCJ (RIL) nr. 1/2014** (M. Of. nr. 283 din 17 aprilie 2014): „În interpr. și aplic. disp. art. 5, art. 201 și art. 223 L. nr. 71/2011 pt. punerea în aplic. a NCC și ale art. 6 alin. (4), art. 2.512 și art. 2.513 NCC, stabilește că prescripțiile extinctive începute anterior datei de 1 oct. 2011, împlinite ori neîmplinite la aceeași dată, rămân supuse disp. art. 18 D. nr. 167/1958 priv. prescripția extinctivă, rep., astfel încât atât instanțele de judecată, din oficiu, cât și părțile interesate pot invoca excepția prescripției extinctive, indiferent de stadiul procesual, chiar în litigii începute după 1 oct. 2011”.

Dec. ICCJ (RIL) nr. 13/2022 (M. Of. nr. 907 din 15 septembrie 2022): „(...) în interpr. art. 120 O.U.G. nr. 99/2006 rap. art. 405 alin. (1) CPC 1865, art. 706 alin. (1) NCP, art. 201 L. nr. 71/2011 și art. 6 alin. (1), (4) și (5) NCC corob. art. 1 alin. (2) Decr. nr. 167/1958 și art. 2.504 alin. (1) NCC (...): 1. Regimul juridic aplicabil prescripției dreptului de a obține executarea silită a ipotecii este guvernat de normele de drept substanțial în vigoare la momentul nașterii dreptului creditorului ipotecar de a obține executarea creanței garantate, fiind lipsită de relevanță norma procesuală aplicabilă procedurii de executare silită. 2. Dreptul de a obține executarea silită în temeiul contractului de ipotecă se stinge, pe cale accesorie, prin efectul prescripției executării silită a creanței întemeiate pe contractul de credit, dacă aceasta din urmă începe să curgă anterior datei de 1 oct. 2011. 3. În cazul în care prescripția dreptului de a obține executarea silită a creanței garantate începe să curgă după 1 oct. 2011 (inclusiv), executarea silită a ipotecii nu se stinge, pe cale accesorie, chiar dacă dreptul de a obține executarea silită a creanței principale este prescris, situație în care termenul de prescripție aplicabil este de: 3 ani, potrivit art. 405 alin. 1 tz. 1 CPC 1865, dacă prescripția dreptului creditorului ipotecar de a obține executarea silită în temeiul contractului de credit a început să curgă în intervalul 1 oct. 2011-14 feb. 2013; 10 ani, potrivit art. 706 alin. (1) tz. II NCP, dacă prescripția dreptului creditorului ipotecar de a obține executarea silită în temeiul contractului de credit a început să curgă după 15 feb. 2013 (inclusiv)”.

• **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI Art. 15. Universalitatea.** (2) Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.

Art. 7. Teritorialitatea legii civile. (1) Actele normative adoptate de autoritățile și instituțiile publice centrale se aplică pe întreg teritoriul țării, afară de cazul în care se prevede altfel.

(2) Actele normative adoptate, în condițiile legii, de autoritățile și instituțiile administrației publice locale se aplică numai în raza lor de competență teritorială.

• **DISPOZIȚII CONEXE. L. nr. 84/1992** priv. regimul zonelor libere (M. Of. nr. 182 din 30 iulie 1992; cu modif. ult.): „Art. 2. (1) Zona liberă este o zonă geografică a teritoriului României, în care operatorii economici desfășoară activități, iar persoanele, mărfurile, mijloacele de transport și alte bunuri se supun prevederilor legislației vamale unionale și naționale”.

Art. 8. Extrateritorialitatea legii civile. În cazul raporturilor juridice cu element de extraneitate, determinarea legii civile aplicabile se face ținându-se seama de normele de drept internațional privat cuprinse în cartea a VII-a din prezentul cod.

Capitolul III Interpretarea și efectele legii civile

Art. 9. Interpretarea legii. (1) Cel care a adoptat norma civilă este competent să facă și interpretarea ei oficială.

(2) Norma interpretativă produce efecte numai pentru viitor.

(3) Interpretarea legii de către instanță se face numai în scopul aplicării ei în cazul dedus judecății.

• **DISPOZIȚII CONEXE. L. nr. 24/2000** priv. normele de tehnică legislativă pt. elaborarea actelor normative, rep. (M. Of. nr. 260 din 21 aprilie 2010; cu modif. ult.): „Art. 69. Interpretarea legală. (1) Intervențiile legislative pentru clarificarea sensului unor norme legale se realizează printr-un act normativ interpretativ de același nivel cu actul vizat, prin dispoziții interpretative cuprinse într-un nou act normativ sau prin modificarea dispoziției al cărui sens trebuie clarificat. (2) Interpretarea legală intervenită potrivit alin. (1) poate confirma sau, după caz, infirma ori modifica interpretările judiciare, arbitrale sau administrative, adoptate până la aceea dată, cu respectarea drepturilor câștigate”.

Art. 10. Interzicerea analogiei. Legile care derogă de la o dispoziție generală, care restrâng exercițiul unor drepturi civile sau care prevăd sancțiuni civile se aplică numai în cazurile expres și limitativ prevăzute de lege.

Art. 11. Respectarea ordinii publice și a bunelor moravuri. Nu se poate deroga prin convenții sau acte juridice unilaterale de la legile care interesează ordinea publică sau de la bunele moravuri.

• **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI Art. 1. Statul român.** (5) În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.

Art. 12. Libertatea de a dispune. (1) Oricine poate dispune liber de bunurile sale, dacă legea nu prevede în mod expres altfel.

(2) Nimeni nu poate dispune cu titlu gratuit, dacă este insolubil.

Art. 13. Renunțarea la drept. Renunțarea la un drept nu se prezumă.

• **DISPOZIȚII CONEXE. CM (Codul muncii): „Art. 38. Salariații nu pot renunța la drepturile ce le sunt recunoscute prin lege.** Orice tranzacție prin care se urmărește renunțarea la drepturile recunoscute de lege salariiilor sau limitarea acestor drepturi este lovită de nulitate”.

RIL. Dec. ICCJ (RIL) nr. 5/2015 (M. Of. nr. 234 din 6 aprilie 2015): „În interpr. și aplic. art. 6 alin. (7¹) O.G. nr. 12/2008 priv. organiz. și finanțarea rezidențiatului, aprob. cu modif. și compl. prin L. nr. 179/2008, respectiv art. 18 alin. (8) O.G. nr. 18/2009 priv. organiz. și finanțarea rezidențiatului, aprob. prin L. nr. 103/2012, cu compl. ult., rap. art. 38 și art. 159 CM, sintagma «cheltuieli de personal» nu include salariile primite de medicul rezident pentru munca desfășurată în perioada rezidențiatului, iar drepturile salariale încasate nu pot fi restituite cu titlu de cheltuieli ocazionale de pregătire profesională, în situația în care medicul rezident nu își respectă obligația asumată de a continua raporturile de muncă pentru o anumită perioadă cu spitalul în care a desfășurat programul de rezidențiat, chiar dacă o atare clauză ar fi prevăzută în actul adițional la contractul individual de muncă, încheiat în condițiile art. 196 alin. (2) CM”.

HP. Dec. ICCJ (DCD) nr. 19/2019 (M. Of. nr. 573 din 12 iulie 2019): „În interpr. și aplic. art. 10, art. 38, art. 57, art. 134 alin. (1) și art. 254 alin. (3) și (4) CM, rep., cu modif. și compl. ult., stipularea clauzei penale în contractul individual de muncă sau într-un act adițional al acestuia, prin care este evaluată paguba produsă angajatorului de salariat din vina și în legătură cu munca sa, este interzisă și este sancționată cu nulitatea clauzei astfel negociate”.

Art. 14. Buna-credință. (1) Orice persoană fizică sau persoană juridică trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile civile cu bună-credință, în acord cu ordinea publică și bunele moravuri.

(2) Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

• **CONSTITUȚIA ROMÂNIEI Art. 57. Exercițarea drepturilor și a libertăților.** Cetățenii români, cetățenii străini și apatrizii trebuie să-și exercite drepturile și libertățile constituționale cu bună-credință, fără să încalce drepturile și libertățile celorlalți.

Art. 15. Abuzul de drept. Niciun drept nu poate fi exercitat în scopul de a vătăma sau păgubi pe altul ori într-un mod excesiv și nerezonabil, contrar bunei-credințe.

Art. 16. Vinovăția. (1) Dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru faptele sale săvârșite cu intenție sau din culpă.

(2) Fapta este săvârșită cu intenție când autorul prevede rezultatul faptei sale și fie intenționează producerea lui prin intermediul faptei, fie, deși nu îl urmărește, acceptă posibilitatea producerii acestui rezultat.

(3) Fapta este săvârșită din culpă când autorul fie prevede rezultatul faptei sale, dar nu îl acceptă, socotind fără temei că nu se va produce, fie nu prevede rezultatul faptei, deși trebuia să îl prevadă. Culpă este gravă atunci când autorul a acționat cu o neglijență sau imprudență pe care nici persoana cea mai lipsită de dibăcie nu ar fi manifestat-o față de propriile interese.

(4) Atunci când legea condiționează efectele juridice ale unei fapte de săvârșirea sa din culpă, condiția este îndeplinită și dacă fapta a fost săvârșită cu intenție.

Art. 17. Eroarea comună și invincibilă. (1) Nimeni nu poate transmite sau constitui mai multe drepturi decât are el însuși.

(2) Cu toate acestea, când cineva, împărțind o credință comună și invincibilă, a considerat că o persoană are un anumit drept sau o anumită calitate juridică, instanța judecătorească, ținând seama de împrejurări, va putea hotărî că actul încheiat în această stare va produce, față de cel aflat în eroare, aceleași efecte ca și când ar fi valabil, afară de cazul în care desființarea lui nu i-ar cauza niciun prejudiciu.

(3) Eroarea comună și invincibilă nu se prezumă.

(4) Dispozițiile prezentului articol nu sunt aplicabile în materie de carte funciară și nici în alte materii în care legea reglementează un sistem de publicitate.

Capitolul IV

Publicitatea drepturilor, a actelor și a faptelor juridice

Art. 18. Obiectul publicității și modalitățile de realizare. (1) Drepturile, actele și faptele privitoare la starea și capacitatea persoanelor, cele în legătură cu bunurile care aparțin acestora, precum și orice alte raporturi juridice sunt supuse publicității în cazurile expres prevăzute de lege.

(2) Publicitatea se realizează prin cartea funciară, Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare [Registrul Național de Publicitate Mobiliară], denumită în cuprinsul prezentului cod și arhivă, prin registrul comerțului, precum și prin alte forme de publicitate prevăzute de lege.

Art. 19. Condițiile de publicitate. (1) Procedura și condițiile de publicitate se stabilesc prin lege.

(2) Îndeplinirea formalității de publicitate poate fi cerută de orice persoană, chiar dacă este lipsită de capacitatea de exercițiu.

(3) Orice renunțare sau restrângere a dreptului de a îndeplini o formalitate de publicitate, precum și orice clauză penală sau altă sancțiune stipulată pentru a împiedica exercitarea acestui drept sunt considerate nescrise.

(4) Nimeni nu poate invoca faptul că nu a cunoscut dreptul, actul sau faptul supus publicității, dacă formalitatea de publicitate a fost legal îndeplinită.

• **L.P.A. Art. 8¹.** Existența unui litigiu sau înscrierea lui în registrele publice prevăz. de lege nu împiedică efectuarea formalităților de publicitate.

Art. 20. Efectele publicității. (1) Publicitatea asigură opozabilitatea dreptului, actului, faptului, precum și a oricărui alt raport juridic supus publicității, stabilește rangul

acestora și, dacă legea prevede în mod expres, condiționează constituirea sau efectele lor juridice.

(2) Între părți sau succesorii lor, universali ori cu titlu universal, după caz, drepturile, actele sau faptele juridice, precum și orice alte raporturi juridice produc efecte depline, chiar dacă nu au fost îndeplinite formalitățile de publicitate, afară de cazul în care prin lege se dispune altfel.

(3) Publicitatea nu validează dreptul, actul sau faptul supus ori admis la publicitate. Cu toate acestea, în cazurile și condițiile expres prevăzute de lege, ea poate produce efecte achizitive în favoarea terților dobânditori de bună-credință.

(4) Publicitatea nu întrerupe cursul prescripției extinctive, afară de cazul în care prin lege se dispune altfel.

Art. 21. Presumțiile. (1) Dacă un drept, act sau fapt a fost înscris într-un registru public, se prezumă că el există, cât timp nu a fost radiat sau modificat în condițiile legii.

(2) În cazul în care un drept, act sau fapt a fost radiat, se prezumă că el nu există.

Art. 22. Lipsa publicității. Sancțiuni. (1) Dacă formalitatea de publicitate nu a fost realizată, iar aceasta nu era prevăzută de lege cu caracter constitutiv, drepturile, actele, faptele sau alte raporturi juridice supuse publicității sunt inopozabile terților, afară de cazul în care se dovedește că aceștia le-au cunoscut pe altă cale.

(2) Atunci când legea prevede că simpla cunoaștere de fapt nu suplinește lipsa de publicitate, absența acesteia poate fi invocată de orice persoană interesată, inclusiv de terțul care a cunoscut, pe altă cale, dreptul, actul, faptul sau raportul juridic supus publicității.

(3) În toate cazurile însă, simpla cunoaștere a dreptului, actului, faptului sau raportului juridic nu suplinește lipsa de publicitate față de alte persoane decât terțul care, în fapt, le-a cunoscut.

Art. 23. Concursul dintre formele de publicitate. Dacă un drept, act, fapt sau orice raport juridic este supus în același timp unor formalități de publicitate diferite, neefectuarea unei cerințe de publicitate nu este acoperită de îndeplinirea alteia.

Art. 24. Consultarea registrelor publice. Orice persoană, chiar fără a justifica un interes, poate, în condițiile legii, să consulte registrele publice privitoare la un drept, act, fapt sau o anumită situație juridică și să obțină extrase sau copii certificate de pe acestea.

Art. 25. Subiectele de drept civil. (1) Subiectele de drept civil sunt persoanele fizice și persoanele juridice.

(2) Persoana fizică este omul, privit individual, ca titular de drepturi și de obligații civile.

(3) Persoana juridică este orice formă de organizare care, întrunind condițiile cerute de lege, este titulară de drepturi și de obligații civile.

Art. 26. Recunoașterea drepturilor și libertăților civile. Drepturile și libertățile civile ale persoanelor fizice, precum și drepturile și libertățile civile ale persoanelor juridice sunt ocrotite și garantate de lege.

Art. 27. Cetățenii străini și apatrizii. (1) Cetățenii străini și apatrizii sunt asimilați, în condițiile legii, cu cetățenii români, în ceea ce privește drepturile și libertățile lor civile.

(2) Asimilarea se aplică în mod corespunzător și persoanelor juridice străine.

Art. 28. Capacitatea civilă. (1) Capacitatea civilă este recunoscută tuturor persoanelor.

(2) Orice persoană are capacitate de folosință și, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, capacitate de exercițiu.

Art. 29. Limitele capacității civile. (1) Nimeni nu poate fi îngrădit în capacitatea de folosință sau lipsit, în tot sau în parte, de capacitatea de exercițiu, decât în cazurile și condițiile expres prevăzute de lege.

(2) Nimeni nu poate renunța, în tot sau în parte, la capacitatea de folosință sau la capacitatea de exercițiu.

Art. 30. Egalitatea în fața legii civile. Rasa, culoarea, naționalitatea, originea etnică, limba, religia, vârsta, sexul sau orientarea sexuală, opinia, convingerile personale, apartenența politică, sindicală, la o categorie socială ori la o categorie defavorizată, averea, originea socială, gradul de cultură, precum și orice altă situație similară nu au nicio influență asupra capacității civile.

Art. 31. Patrimoniul. Mase patrimoniale și patrimonii de afecțiune. (1) Orice persoană fizică sau persoană juridică este titulară a unui patrimoniu care include toate drepturile și datoriile ce pot fi evaluate în bani și aparțin acesteia.

(2) Acesta poate face obiectul unei diviziuni sau unei afecțiuni numai în cazurile și condițiile prevăzute de lege.

(3) Patrimoniile de afecțiune sunt masele patrimoniale fiduciare, constituite potrivit dispozițiilor titlului IV al cărții a III-a, cele afectate exercitării unei profesii autorizate, precum și alte patrimonii determinate potrivit legii.

Art. 32. Transferul intrapatrimonial. (1) În caz de diviziune sau afecțiune, transferul drepturilor și obligațiilor dintr-o masă patrimonială în alta, în cadrul aceluiași patrimoniu, se face cu respectarea condițiilor prevăzute de lege și fără a prejudicia drepturile creditorilor asupra fiecărei mase patrimoniale.

(2) În toate cazurile prevăzute la alin. (1), transferul drepturilor și obligațiilor dintr-o masă patrimonială în alta nu constituie o înstrăinare.

Art. 33. Patrimoniul profesional individual. (1) Constituirea masei patrimoniale afectate exercitării în mod individual a unei profesii autorizate se stabilește prin actul încheiat de titular, cu respectarea condițiilor de formă și de publicitate prevăzute de lege.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și în cazul măririi sau micșorării patrimoniului profesional individual.

(3) Lichidarea patrimoniului profesional individual se face în conformitate cu dispozițiile art. 1.941-1.948, dacă prin lege nu se dispune altfel.

Titlul II

Persoana fizică

Capitolul I

Capacitatea civilă a persoanei fizice

Secțiunea 1

Capacitatea de folosință

Art. 34. Noțiune. Capacitatea de folosință este aptitudinea persoanei de a avea drepturi și obligații civile.

Art. 35. Durata capacității de folosință. Capacitatea de folosință începe la nașterea persoanei și încetează odată cu moartea acesteia.

Art. 36. Drepturile copilului conceput. Drepturile copilului sunt recunoscute de la concepțiune, însă numai dacă el se naște viu. Dispozițiile art. 412 referitoare la timpul legal al concepțiunii sunt aplicabile.

Secțiunea a 2-a

Capacitatea de exercițiu

Art. 37. Noțiune. Capacitatea de exercițiu este aptitudinea persoanei de a încheia singură acte juridice civile.

Art. 38. Începutul capacității de exercițiu. (1) Capacitatea de exercițiu deplină începe la data când persoana devine majoră.

(2) Persoana devine majoră la împlinirea vârstei de 18 ani.

Art. 39. Situația minorului căsătorit. (1) Minorul dobândește, prin căsătorie, capacitatea deplină de exercițiu.

(2) În cazul în care căsătoria este anulată, minorul care a fost de bună-credință la încheierea căsătoriei păstrează capacitatea deplină de exercițiu.

Art. 40. Capacitatea de exercițiu anticipată. Pentru motive temeinice, instanța de tutelă poate recunoaște minorului care a împlinit vârsta de 16 ani capacitatea deplină de exercițiu. În acest scop, vor fi ascultați și părinții sau tutorele minorului, luându-se, când este cazul, și avizul consiliului de familie.

Art. 41. Capacitatea de exercițiu restrânsă. (1) Minorul care a împlinit vârsta de 14 ani are capacitatea de exercițiu restrânsă.

(1)¹⁾ Are capacitate de exercițiu restrânsă și majorul care beneficiază de consiliere judiciară.

(2)²⁾ Actele juridice ale persoanei cu capacitate de exercițiu restrânsă se încheie de aceasta, cu încuviințarea părinților sau, după caz, a tutorelui, iar în cazurile prevăzute de lege, și cu avizul consiliului de familie, dacă există, și autorizarea instanței de tutelă. Încuviințarea, avizul sau autorizarea poate fi dată, cel mai târziu, în momentul încheierii actului.

(3) Cu toate acestea, persoana cu capacitate de exercițiu restrânsă poate face singură acte de conservare, acte de administrare care nu o prejudiciază, acte de acceptare a unei moșteniri sau de acceptare a unor liberalități fără sarcini, precum și acte de dispoziție de mică valoare, cu caracter curent și care se execută la data încheierii lor. Dispozițiile art. 168 alin. (4) rămân aplicabile.

Art. 42³⁾. Regimul unor acte ale persoanei cu capacitate de exercițiu restrânsă.

(1) Minorul poate să încheie acte juridice privind munca, îndeletnicirile artistice sau sportive ori referitoare la profesia sa, cu încuviințarea părinților sau a tutorelui, precum și cu respectarea dispozițiilor legii speciale, dacă este cazul.

(2) În acest caz, minorul exercită singur drepturile și execută tot astfel obligațiile izvorâte din aceste acte și poate dispune singur de veniturile dobândite.

(3)⁴⁾ Dispozițiile prezentului articol sunt aplicabile și majorului care beneficiază de consiliere judiciară, în măsura în care instanța de tutelă nu dispune altfel.

• **DISPOZIȚII CONEXE. CM: „Art. 13. (1) Persoana fizică dobândește capacitate de muncă la împlinirea vârstei de 16 ani. (2) Persoana fizică poate încheia un contract de muncă în calitate de salariat și la împlinirea vârstei de 15 ani, cu acordul părinților sau al reprezentanților legali, pentru activități potrivite cu dezvoltarea fizică, aptitudinile și cunoștințele sale, dacă astfel nu îi sunt periclitate sănătatea, dezvoltarea și pregătirea profesională. (3) Încadrarea în muncă a persoanelor sub vârsta de 15 ani este interzisă. (4) Încadrarea în muncă a persoanelor care beneficiază de tutelă specială este interzisă. (5) Încadrarea în muncă în locuri de muncă grele, vătămătoare sau periculoase se poate face după împlinirea vârstei de 18 ani; aceste locuri de muncă se stabilesc prin H.G.”.**

Art. 43. Lipsa capacității de exercițiu. (1) În afara altor cazuri prevăzute de lege, nu au capacitate de exercițiu:

- a) minorul care nu a împlinit vârsta de 14 ani;
- b)⁵⁾ cel care beneficiază de măsura tutelii speciale.

(2) Pentru cei care nu au capacitate de exercițiu, actele juridice se încheie, în numele acestora, de reprezentanții lor legali, în condițiile prevăzute de lege.

(3) Cu toate acestea, persoana lipsită de capacitatea de exercițiu poate încheia singură actele anume prevăzute de lege, actele de conservare, precum și actele de dispoziție de mică valoare, cu caracter curent și care se execută la momentul încheierii lor. Dispozițiile art. 168 alin. (4) rămân aplicabile.

¹⁾ Alin. (1) al art. 41 a fost introdus prin art. 7 pct. 1 L. nr. 140/2022.

²⁾ Alin. (2)-(3) ale art. 41 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. 7 pct. 2 L. nr. 140/2022.

³⁾ Denumirea marginală a art. 42 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin art. 7 pct. 3 L. nr. 140/2022.

⁴⁾ Alin. (3) al art. 42 a fost introdus prin art. 7 pct. 4 L. nr. 140/2022.

⁵⁾ Lit. b) a alin. (1) și alin. (2)-(4) ale art. 43 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. 7 pct. 5 L. nr. 140/2022.

(4) Actele pe care cel lipsit de capacitate de exercițiu le poate încheia singur pot fi făcute și de reprezentantul său legal, în afară de cazul în care legea ar dispune altfel sau natura actului nu i-ar permite acest lucru.

Art. 44.¹⁾ Sancțiune. (1) Actele făcute de persoana lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, altele decât cele prevăzute la art. 41 alin. (3) și la art. 43 alin. (3), precum și actele făcute de tutore fără avizul consiliului de familie sau autorizarea instanței de tutelă, atunci când acestea sunt cerute de lege, sunt anulabile, chiar fără dovedirea unui prejudiciu.

(2) Cel lipsit de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă poate invoca și singur, în apărare, anulabilitatea actului pentru încălcarea dispozițiilor legale în materie de capacitate de exercițiu.

Art. 45. Frauda comisă de incapabil. Simpla declarație că este capabil să contracteze, făcută de cel lipsit de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, nu înlătură anulabilitatea actului. Dacă însă a folosit manopere dolosive, instanța, la cererea părții induse în eroare, poate menține contractul atunci când apreciază că aceasta ar constitui o sancțiune civilă adecvată.

Art. 46.²⁾ Regimul anulabilității. (1) Acțiunea în anulare poate fi exercitată de reprezentantul legal, de minorul care a împlinit vârsta de 14 ani, de cel care beneficiază de consiliere judiciară, precum și de ocrotitorul legal sau de consiliul de familie, după caz.

(2) Atunci când actul s-a încheiat fără autorizarea instanței de tutelă, necesară potrivit legii, aceasta va sesiza procurorul în vederea exercitării acțiunii în anulare.

(3) Persoana capabilă de a contracta nu poate opune anulabilitatea contractului și nici exercita acțiunea în anulare, însă poate cere menținerea contractului și reducerea sau majorarea propriei prestații, după caz.

Art. 47. Limitele obligației de restituire. Persoana lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă nu este obligată la restituire decât în limita folosului realizat. Dispozițiile art. 1.635-1.649 se aplică în mod corespunzător.

Art. 48.³⁾ Confirmarea actului anulabil. Minorul devenit major sau cel cu privire la care a încetat măsura consilierii judiciare ori a tutelii speciale poate confirma actul făcut singur în timpul minorității sau în perioada în care se afla sub ocrotire, atunci când el trebuia să fie reprezentat sau asistat. După descărcarea tutorelui, el poate, de asemenea, să confirme actul făcut de tutorele său fără respectarea tuturor formalităților cerute pentru încheierea lui valabilă. În timpul minorității sau al perioadei în care majorul beneficiază de măsura consilierii judiciare, confirmarea actului anulabil se poate face numai în condițiile art. 1.263 și 1.264.

Secțiunea a 3-a

Declaraarea judecătorească a morții

Art. 49. Cazul general. (1) În cazul în care o persoană este dispărută și există indicii că a încetat din viață, aceasta poate fi declarată moartă prin hotărâre judecătorească,

¹⁾ Art. 44 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 7 pct. 6 L. nr. 140/2022.

²⁾ Art. 46 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 7 pct. 7 L. nr. 140/2022.

³⁾ Art. 48 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 7 pct. 8 L. nr. 140/2022.